

ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการรับรู้ตนเอง
และการรับรู้ของผู้อื่นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาท
และพฤติกรรมนอกเหนือบทบาท

นางสาวนุชารัตน์ มุงคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN THE NARCISSISTIC PERSONALITY
AND SELF- AND OTHER PERCEPTIONS OF LEADERSHIP, IN-ROLE
AND EXTRA-ROLE BEHAVIORS

Miss Nucharat Mungkun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Social Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

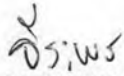
500867

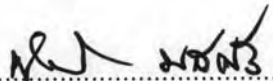
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการรับรู้ตนเองและการ
รับรู้ของผู้อื่นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาท
และพฤติกรรมนอกเหนือบทบาท
โดย นางสาวนุชารัตน์ มุงคุณ
สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี

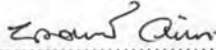
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

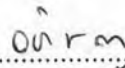
..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เขี่ยมสุภาษิต)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อีระพร อูวรรณโณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกรณวานิช)

นุชารัตน์ มุ่งคุณ: ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการรับรู้ตนเองและ
 การรับรู้ของผู้อื่นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและ
 พฤติกรรมนอกเหนือบทบาท (RELATIONSHIPS BETWEEN THE NARCISSISTIC
 PERSONALITY AND SELF- AND OTHER PERCEPTIONS OF LEADERSHIP, IN-
 ROLE AND EXTRA-ROLE BEHAVIORS) อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรี,
 153 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง
 การรับรู้ตนเอง และการรับรู้ของผู้อื่นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและ
 พฤติกรรมนอกเหนือบทบาท ผู้บังคับบัญชาจำนวน 100 คน ตอบมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลง
 ตนเองและประเมินตนเองในด้านความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและนอกเหนือ
 บทบาท ผู้ใต้บังคับบัญชา 300 คน ประเมินผู้บังคับบัญชา (อัตราส่วน คือ ผู้ใต้บังคับบัญชา 3 คน
 ประเมินผู้บังคับบัญชา 1 คน) ในด้านความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและ
 นอกเหนือบทบาท ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองของผู้บังคับบัญชามีสหสัมพันธ์
 เชิงเส้นตรงทางบวกกับการประเมินตนเองด้านความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาท
 และนอกเหนือบทบาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทางตรงข้ามบุคลิกภาพแบบหลง
 ตนเองของผู้บังคับบัญชามีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางลบกับการประเมินผู้บังคับบัญชาโดย
 ผู้ใต้บังคับบัญชาด้านความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและนอกเหนือบทบาท
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายความ
 เป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและนอกเหนือบทบาทได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .001

สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม.....

ปีการศึกษา.....2550.....

ลายมือชื่อนิสิต..... นุชารัตน์ มุ่งคุณ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศักดิ์นางค์ มณีศรี.....

4978111938: MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEYWORD: NARCISSISTIC / PERCEPTIONS / LEADERSHIP/IN-ROLE/EXTRA-ROLE

NUCHARAT MUNGKUN: RELATIONSHIPS OF THE NARCISSISTIC PERSONALITY TO SELF- AND OTHER PERCEPTIONS OF LEADERSHIP, IN-ROLE AND EXTRA-ROLE BEHAVIORS. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. KAKANANG MANEESRI, Ph.D., 153 pp.

The purpose of this research was to examine the relationship of the narcissistic personality to self- and other perceptions of leadership, in-role and extra-role behaviors. One hundred supervisors were assessed on narcissistic personality, then they rated themselves on their leadership, in-role and extra-role behaviors. Three hundred subordinates (a ratio of rating is 3 subordinates to 1 supervisor) rated their supervisors on leadership, in-role and extra-role behaviors. Results show that narcissism is positively correlated with supervisor's self-ratings of leadership, in-role and extra-role behaviors. In contrary, narcissism is negatively correlated with subordinate's ratings of leadership, in-role and extra-role behaviors. Finally, narcissism can predict leadership, in-role and extra-role behaviors.

Field of study ..Social Psychology..... Student's signature.....*Micharat*.....
Academic year....2007..... Advisor's signature.....*Kakanang Manesi*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาในการให้คำปรึกษา การแนะแนวทางให้ผู้วิจัยฝึกคิดด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและรู้จักวางแผนในการทำงาน ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนาคี มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งที่ผู้วิจัยได้เรียนรู้จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นอกจากจะสามารถนำมาใช้ในการทำวิจัยขั้นนี้ให้สำเร็จลุล่วงแล้วยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานต่อไปในอนาคตได้อีกด้วย มากไปกว่านั้นสิ่งที่ผู้วิจัยสัมผัสและรับรู้ได้คือ กำลังใจและความปรารถนาดีของอาจารย์ที่ต้องการให้ลูกศิษย์ประสบความสำเร็จในสิ่งที่หวังซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดแรงกระตุ้นเอาชนะความเกียจคร้าน และมีความอดทนมากยิ่งขึ้นจนสามารถไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ได้สำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีความค่าอย่างยิ่งในแง่วิชาการและการดำเนินชีวิต อาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์ ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำตลอดจนเป็นแรงบันดาลใจในการประกอบวิชาชีพครูของผู้วิจัย ในอนาคต อาจารย์ ดร.อภิษฎา ไชยวุฒิมิภรณ์วานิช และอาจารย์ทิพย์นภา หวนสุริยาที่นอกจากคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แล้วสิ่งที่ผู้วิจัยได้รับคือกำลังใจในการทำงานให้สำเร็จ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัยที่กรุณาเสียสละเวลา นอกเหนือจากการเรียนการสอนให้คำปรึกษาและคำแนะนำทางด้านสถิติแก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐในจังหวัดเชียงราย รวมทั้งพนักงานบริษัท เอกชนในกรุงเทพมหานครทุกๆ ท่านที่ผู้วิจัยได้เข้าไปขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลซึ่งหากไม่ได้รับความเมตตาจากท่านในการตอบแบบสอบถาม งานวิจัยชิ้นนี้คงไม่สามารถสำเร็จลงได้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ จิตวิทยาสังคมทุกๆ คนที่ให้กำลังใจและความทรงจำดีๆ ในการเรียนร่วมกันที่คณะจิตวิทยาแห่งนี้ โดยเฉพาะคุณประพิมพ์พา จรัลรัตนกุล ปฏิภากร นาครอดและคุณชิตศุภางค์ รัชชีสมบัติศิริ เพื่อนที่ร่วมเดินเคียงข้างกันตลอดระยะเวลาการทำวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งคุณอรทัย ชัยศิลป์บุญและคุณรุจน์ ตั้งเกียรติชัยที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณประชาชาติ และคุณนุชรินทร์ มุงคุณ คุณพ่อคุณแม่ผู้ที่ทำให้ลูกยิ้มได้ทุกครั้งเมื่อท้อแท้ ผู้ที่พร้อมจะโอบอุ้มเมื่อลูกผิดพลาด ผู้ที่คอยปลอบโยนเมื่อลูกผิดหวัง และผู้ที่ทำให้ลูกคนนี้มีร่างกายแข็งแรงใจที่จะใช้ชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ได้อย่างเข้มแข็ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	38
ขอบเขตในการวิจัย.....	38
สมมติฐานในการวิจัย.....	40
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	41
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	43
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
กลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 3 ผลการวิจัย.....	68
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	84

หน้า

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	92
รายการอ้างอิง.....	98
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก.....	113
ภาคผนวก ข.....	129
ภาคผนวก ค.....	135
ภาคผนวก ง.....	139
ภาคผนวก จ.....	145
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนข้อกระทงในการพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง จำแนกตามองค์ประกอบ..... 46
2	การให้คะแนนมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง..... 48
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของ มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ($N = 500$)..... 51
4.	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ระหว่างตัวแปรบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ และการเห็นคุณค่าแห่งตน ($N = 500$)..... 53
5	จำนวนข้อกระทงในการพัฒนามาตรวัดความเป็นผู้นำจำแนกตามมิติ..... 54
6	ข้อมูลพื้นฐานของผู้บังคับบัญชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในชั้นสร้างเครื่องมือ ($N = 100$)..... 55
7	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ใต้บังคับบัญชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในชั้นสร้างเครื่องมือ ($N = 100$)..... 57
8	ข้อกระทงที่ผ่านการประเมินคุณภาพของมาตรวัดความเป็นผู้นำจำแนกตามมิติ..... 59
9	จำนวนข้อกระทงในการพัฒนามาตรวัดพฤติกรรมนอกเหนือบทบาท จำแนกตามมิติ..... 63
10	ข้อกระทงที่ผ่านการประเมินคุณภาพของมาตรวัดพฤติกรรมนอกเหนือบทบาท จำแนกตามมิติ..... 65
11	ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชา ($N = 100$)..... 70
12	ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา ($N = 300$)..... 71
13	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนน การประเมินความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและ นอกเหนือบทบาทของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามระดับความหลงตนเองของ ผู้บังคับบัญชา ($N = 200$)..... 74

ตารางที่

หน้า

14	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ระหว่าง ตัวแปรบุคลิกภาพแบบหลงตนเองของผู้บังคับบัญชา การประเมินตนเองของ ผู้บังคับบัญชาและการประเมินโดยผู้ใต้บังคับบัญชาด้านความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและนอกเหนือบทบาท ($N = 200$).....	75
15	การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ของผู้บังคับบัญชาในการทำนายความเป็นผู้นำ.....	78
16	การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองของ ผู้บังคับบัญชาในการทำนายพฤติกรรมการทำงานตามบทบาท.....	79
17	การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองของ ผู้บังคับบัญชาในการทำนายพฤติกรรมนอกเหนือบทบาท.....	80
18	การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ของผู้บังคับบัญชาและบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบในการ ทำนายความเป็นผู้นำ.....	83

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

- 1 แบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการประเมิน
 ความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและนอกเหนือบทบาท..... 40